

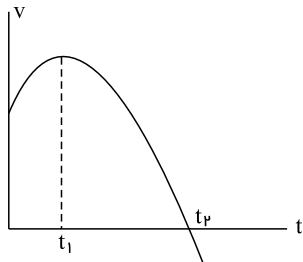
نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: آزمون ۴ حرکت تجربی دانش

عادل قادرپناه

۱ نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور x حرکت می کند، مطابق شکل زیر قسمتی از یک سهمی است. کدام مورد درست است؟

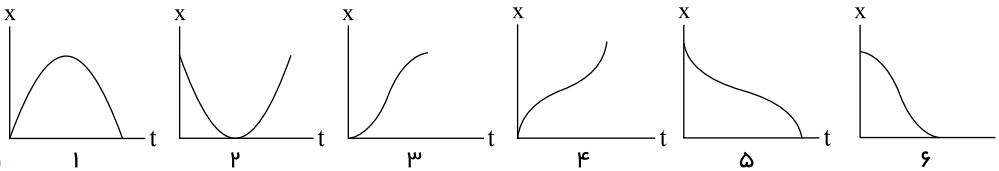
۱ در بازه صفر تا t_1 تندی در حال کاهش است.

۲ بزرگی شتاب در لحظه صفر و t_2 برابر است.

۳ در بازه صفر تا t_2 شتاب خلاف جهت محور x است.

۴ بزرگی شتاب متوسط در بازه t_1 تا t_2 بیشتر از بزرگی شتاب متوسط در بازه صفر تا t_2 است.

۲ در شکل های زیر نمودار مکان-زمان برای ۶ متحرک رسم شده است. چه تعداد از آن ها ابتدا حرکتی کندشونده و سپس تندشونده دارند؟

۱ ۳

۲ ۴

۳ ۲

۴ ۵

۳ قایقی مسیری مستقیم به طول ۳۰۰ متر را در مدت ۵۰ s در مسیر حرکت آب طی می کند؛ سپس ۲۰۰ متر از این مسیر را در مدت ۵۰ s خلاف جهت جریان آب باز می گردد. تندی متوسط این قایق چند برابر اندازه سرعت متوسط آن است؟

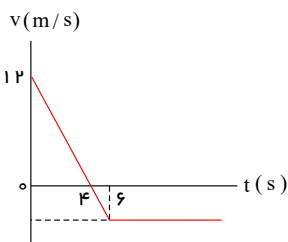
۱ ۵

۲ $\frac{1}{5}$

۳ $\frac{3}{2}$

۴ ۱

۴ نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور x حرکت می کند، مطابق شکل است. بزرگی شتاب متوسط متحرک در بازه زمانی $3s \leq t \leq 6s$ چند متر بر مربع ثانیه است؟

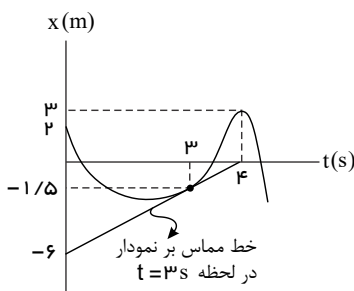
۱ ۱

۲ ۳

۳ ۴

۴ ۵

۵ نمودار مکان - زمان متحرکی مطابق شکل زیر است. بزرگی شتاب متوسط در ثانیه چهارم چند m/s^2 است؟

۱ ۶

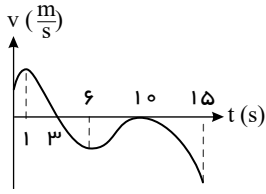
۲ $\frac{9}{2}$

۳ $\frac{3}{2}$

۴ $\frac{3}{8}$

۶ با توجه به نمودار سرعت - زمان شکل مقابل، چند ثانیه متحرک با حرکتی کندشونده در خلاف محور x حرکت می‌کند؟

- ۴ (۲)
۷ (۴)

- ۲ (۱)
۵ (۳)

۷ جرم یک گلوله آهنی ۳۹۰۰ گرم و چگالی آن $\frac{kg}{m^3}$ ۷۸۰۰ است. اگر گلوله آهنی را به آرامی در ظرف پر از الکل فرو بریم و چگالی الکل ۸۰۰ کیلوگرم بر مترمکعب باشد، چند گرم الکل از ظرف خارج می‌شود؟

- ۴۰۰۰ (۴)   ۵۰۰ (۳)   ۳۹۰ (۲)   ۴۰۰ (۱)

۸ قطر گلوله توپر A دو برابر قطر گلوله توپر B و اختلاف جرم آن‌ها ۴۲۰ گرم است. اگر چگالی ماده‌ای که کره A از آن ساخته شده، ۰٫۳ برابر چگالی ماده‌ای باشد که کره B از آن ساخته شده، جرم کره A چند گرم است؟

- ۳۰۰ (۴)   ۷۲۰ (۳)   ۲۱۰۰ (۲)   ۲۵۲۰ (۱)

۹ مکعب مستطیلی به جرم $3kg$ و به ابعاد $5cm \times 4cm \times 4cm$ از آلیاژی به چگالی $\frac{g}{cm^3}$ ۵۰ ساخته شده است. حجم حفره درون این مکعب مستطیل چند درصد حجم کل آن است؟

- %۶۶ (۴)   %۳۳ (۳)   %۷۵ (۲)   %۲۵ (۱)

۱۰ جرم یک بطری ۶۰ گرم است. اگر آن را پر از آب کنیم، جرم کل آن ۲۶۰ گرم می‌شود. اگر آب را خالی کرده و مایع دیگری بریزیم جرم کل

۴۱۰ گرم می‌شود. چگالی این مایع ناشناس چند $\frac{g}{cm^3}$ است؟ (چگالی آب $\frac{g}{cm^3}$ ۱)

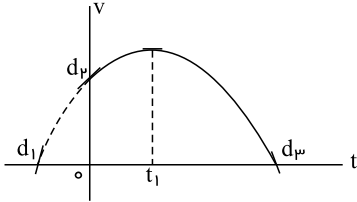
- ۱٫۲۵ (۴)   ۱٫۷۵ (۳)   ۳٫۷۵ (۲)   ۴٫۲۵ (۱)

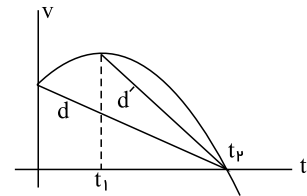
پاسخنامه تشریحی

۱ • در بازهٔ صفر تا: اولاً تندی پیوسته مثبت است یعنی متحرک تغییر جهت نمی‌دهد. پس تندی و سرعت هم مفهوم هستند. در بازهٔ صفر تا t_1 چون مقدار v افزایش یافته بنابراین تندی هم افزایش می‌یابد (پس گزینهٔ ۱ نادرست است).

• شیب خط مماس بر نمودار $(v - t)$ برابر شتاب متحرک است، بنابراین شتاب در $t = t_p$ و $t = 0$ چون شیب خطوط مماس برابر نیست، نمی‌تواند برابر باشند؛ [شیب d_1 با d_p هم اندازه هستند ولی شیب d_p با d_p نمی‌تواند برابر باشد.] (پس گزینهٔ ۲ هم نادرست است).

• مشابه نکتهٔ قبل، کافی است شیب خطوط مماس بر نمودار $(v - t)$ را در نظر بگیریم. از صفر تا t_1 ، شیب خطوط مماس، مثبت و از t_1 تا t_p ، شیب خطوط مماس منفی است. (پس گزینهٔ ۳ هم نادرست است).

• برای مقایسهٔ شتاب متوسط بین بازه‌های زمانی مختلف کافی است شیب خطوط واصل بین آن‌ها را با هم مقایسه نماییم. بزرگی شیب خط‌های واصل d و d' را با هم مقایسه کنیم. هرچه خطوط به خط عمود فرضی بر محور t نزدیک و متماثل‌تر باشند، مقدار شیب آن‌ها بیشتر است. یعنی بزرگی شیب d' از بزرگی شیب d بیشتر است. بنابراین گزینهٔ ۴ درست است.

۲ • در نمودارهای ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ حرکت ابتدا کندشونده و سپس تندشونده بوده است. در نمودار مکان - زمان هرگاه شیب خط مماس بدون توجه به جهت آن به طرف صفر شدن می‌رود، حرکت کندشونده است و از وقتی که از صفر دور می‌شود، یعنی تندی افزایش می‌یابد و حرکت تندشونده است.

$$\frac{\text{تندی متوسط}}{\text{سرعت متوسط}} = \frac{\text{مسافت طی شده}}{\text{زمان کل}} = \frac{\text{مسافت طی شده}}{\text{اندازهٔ جابجایی کل}} = \frac{300 + 200}{300 - 200} = 5$$

۴ • از لحظهٔ $t = 0$ تا لحظهٔ $t = 6$ نمودار $v-t$ خطی راست با شیب ثابت است، پس در این حالت، شتاب متحرک در هر لحظه با شتاب متوسط متحرک در هر بازه‌ای بین $t = 0$ و $t = 6$ یکسان و برابر شیب خط است یعنی:

$$a_{av(3-6)} = a_{av(0-4)} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{0 - 12}{4 - 0} = -3 \Rightarrow |a_{av}| = 3 \frac{m}{s^2}$$

۵ • چون شیب مماس بر نمودار مکان - زمان در لحظهٔ $t = 4$ صفر است در نتیجه $v_p = 0$ است ثانیاً چهارم یعنی بازهٔ $t = 3$ تا $t = 4$ پس:

$$\left\{ \begin{aligned} a_{av} &= \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{v_4 - v_3}{4 - 3} \Rightarrow a_{av} = \frac{0 - \frac{3}{2}}{1} = -\frac{3}{2} m/s^2 \\ v_3 &= \text{شیب خط مماس} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} m/s \end{aligned} \right.$$

۶ • ناحیه‌هایی که $v < 0$ است، متحرک خلاف محور x حرکت می‌کند، یعنی $3 < t < 15$ ناحیه.

ناحیه‌هایی که متحرک در حال کاهش اندازهٔ سرعت است (یعنی به محور t نزدیک می‌شود) حرکت کندشونده است، یعنی در بازه‌های $1 < t < 3$ و $6 < t < 10$ ، بنابراین در حرکت کندشونده در $6 < t < 10$ خلاف جهت محور x است.

$$\Delta t = 10 - 6 = 4s$$

۷ • ظرف پر از الکل است، بنابراین با فرو بردن گلولهٔ آهنی در ظرف، حجم الکلی که بیرون می‌ریزد دقیقاً برابر حجم گلوله‌ی آهنی است بنابراین می‌توان نوشت:

$$V_{\text{آهن}} = V_{\text{الکل}} \Rightarrow \frac{m_{\text{آهن}}}{\rho_{\text{آهن}}} = \frac{m_{\text{الکل}}}{\rho_{\text{الکل}}} \Rightarrow \frac{3900}{7800} = \frac{m_{\text{الکل}}}{800} \Rightarrow m_{\text{الکل}} = 400g$$

۸ • می‌دانیم که حجم کرهٔ توپر از رابطهٔ $V = \frac{4}{3}\pi r^3$ به دست می‌آید، پس برای مقایسهٔ چگالی دو کره داریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{V_B}{V_A} = \frac{m_A}{m_B} \times \left(\frac{r_B}{r_A}\right)^3 \xrightarrow{\rho_A = 3\rho_B} \frac{3}{10} = \frac{m_A}{m_B} \times \left(\frac{1}{2}\right)^3 \rightarrow \frac{m_A}{m_B} = \frac{24}{10} \xrightarrow{m_A - m_B = 420g} \begin{cases} m_A = 720g \\ m_B = 300g \end{cases}$$

۹ • ابعاد بیان‌شده حجم ظاهری مکعب است، یعنی حجم مکعب به همراه حفره که معادل $80cm^3$ می‌باشد. با توجه به جرم و چگالی آلیاژ می‌توان حجم واقعی مکعب یعنی حجم بدون حفره آن را به دست آورد:

$$V = \frac{m}{\rho} = \frac{3000}{50} = 60 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم حفره} = \text{حجم ظاهری} - \text{حجم واقعی} = 80 - 60 = 20 \text{ cm}^3$$

$$\frac{20}{80} \times 100 = 25\%$$

چون در هر دو مرحله حجم دو ظرف یکسان است و تغییری نمی‌کند بنابراین خواهیم داشت: ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰

$$\rho = \frac{m}{V} \rightarrow \frac{m}{V} \rightarrow \frac{m_1}{\rho_1} = \frac{m_2}{\rho_2} \Rightarrow \frac{(260 - 60)}{1} = \frac{(410 - 60)}{\rho_2} \rightarrow 200 = \frac{350}{\rho_2} \rightarrow \rho_2 = 1,75 \frac{g}{\text{cm}^3}$$

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴

۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴

۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴

۱۰	۱	۲	۳	۴
----	---	---	---	---